

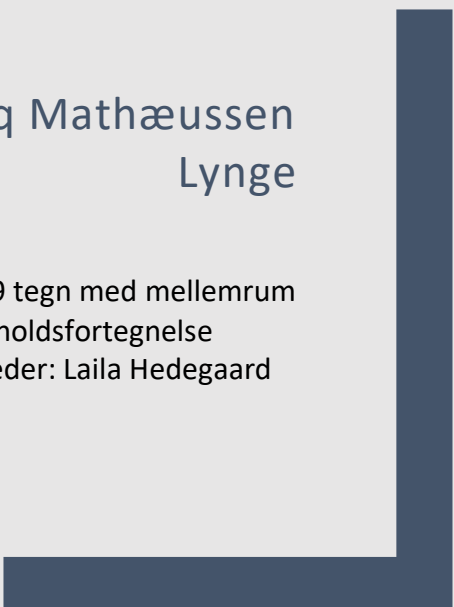

Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet
Afdeling for Tolkning og Oversættelse

KOGNITIVE BELASTNINGER I SIMULTANTOLKNIN G

Tara Elisebaaraq Mathæussen
Lynge

Bachelorprojekt, 20 ECTS.
Denne opgave indeholder 43.399 tegn med mellemrum
(eksklusiv forside, resuméer, indholdsfortegnelse
kildehenvendelser og bilag) Vejleder: Laila Hedegaard
Pedersen

Eqikkaaneq

Uani bacheloritut soraarummerummi misissussavara qanoq eqqarsartaatsikkut tamaviaarnerit toqqaannartumik oqaluttaanermi sunnerneqartarnersut Daniel Gilep Effort Modelia (2009) atorlugu.

Uani ukkatarineqassaaq qanoq oqalutsip oqaluttaanermi suliareqqiinermi tiguisinnaassusaa sunnerneqartarnersoo, qanorlu minitaqarnikkut, allatut oqariaasikkut oqalutsillu nutserinerani paasinerluinerigut takkuttarnersoo ukkatarineqassalluni.

Una soraarummeerut uanga nammineq toqqaannartumik oqaluttaaninnik misisseqqissaarnikkut ingerlanneqassaaq, tassani danskis ministerit qullersaat Mette Frederiksenip kalaallinut spiralilersuineri eqqugaasunut utoqqatsernera qallunaatuumiit kalaallisuumut toqqaannartumik nutsissavara. Uanga nammineq oqaluttaanera oqalugiaatigineqartorlu sanillersuutissavakka paasiniarlugu susoqaraangat eqqarsartaatsikkut artukkinneqartarnersunga. Misissueqqissaarneq Gilep Effort modelianik tunngaveqassaaq, tassani toqqaannartumik nutserineq tusarnaarnernikkut, eqqaamasaatikkut, oqaasinnguiniarnikkullu aqqissuussiniarnikkullu tamaviaarnerusooq nassuiarneqarpoq. Misissueqqissaarnerup takutippaa eqqarsartaatsikkut artukkinneqarneq pisartooq nalunarsinnaasunik oqaaseqartoqaraanga oqaatsillu paasissutissaqarluartunik imaqaaraangata, taamaattoqaraangallu oqaluttaanermi minitaqarneq allatullu oqartariaqartarneq pilersarpoq. Una soraarummeerut Gilep Effort Modelia misissueqqissaarnermi sakkussatut atornerqarnera naggasiutigissavara, kisisianni aamma misissueqqissaarnerup una periuseq atornerani imminut atornerani qanoq killilleeqataanersoo takutissavara.

Abstract

In this bachelor thesis I will research on how cognitive effort influence simultaneous interpreting with the help of Daniel Gile's Effort Model (2009). The focus will be on how limited processing capacity affect the interpreter's performance and how it shows up through omissions, reformulations and misunderstandings in the interpreter's output.

The thesis will be based on an analysis of my own simultaneous interpreting of the speech from the Danish prime minister Mette Frederiksen when she apologized to the Greenlandic victims of the spiral campaign, from Danish to Greenlandic. The method will be that I am going to compare the original speech to my interpreting, to identify where cognitive overload is happening. The analysis will be based on Gile's Effort model, that describes simultaneous interpreting as a process that involves listening, memory and production and coordination's efforts. The analysis shows, that cognitive overloads especially occur when there are complex formulations and information dense segments, and they are expressed through omissions and reformulations. The thesis is concluded with that Gile's Effort Model is used as a analytical tool and at the same time that the analysis is points towards a methodological limitations by using myself as data.

Indholdsfortegnelse

Eqikkaaneq.....	1
Abstract.....	1
Problemformulering	4
Metode.....	5
Teori.....	6
<i>Hvad er simultantolkning?</i>	<i>6</i>
Daniel Giles kognitive tilgang til simultantolkning	8
The Memory Effort.....	11
The Coordination Effort	11
An Effort Model of Simultaneous Interpreting	11
Processeringskapacitetsrelaterede problemer i simultantolkning	12
Indledning til analyse.....	13
Analyse	14
Konklusion	26
Kildehenvisninger	27
Bilag	27

Indledning

Simultantolkning er en kompleks sproglig og kognitiv aktivitet, hvor tolken under betydeligt tidspres skal lytte, analysere, fastholde information i hukommelsen og producere tale næsten samtidigt. Denne proces stiller store krav til tolkens mentale ressourcer og indebærer en konstant risiko for kognitiv overbelastning, som kan komme til udtryk i form af udeladelser, omformuleringer eller fejl i den tolkede tekst. Netop på grund af disse udfordringer udgør simultantolkning et centralt forskningsområde inden for tolkningsstudier, hvor der lægges vægt på at forstå de kognitive mekanismer og kapacitetsbegrænsninger, som påvirker tolkens præstation i realtid.

I denne opgave analyseres en simultantolkning fra dansk til grønlandsk af statsminister Mette Frederikssens undskyldningstale om spiralkampagnen. Talen er kendetegnet ved et følelsesladet og politisk sensitivt indhold, et højt informationsniveau samt komplekse evaluative formuleringer, hvilket gør den særligt velegnet til at undersøge kognitive belastninger i simultantolkning. Kombinationen af emotionelt ladet sprog og institutionel autoritet stiller særlige krav til tolkens lytte-, hukommelses- og produktionsprocesser og øger dermed risikoen for kognitiv overbelastning.

Analysen tager udgangspunkt i Daniel Gile's Effort Model (2009), som beskriver simultantolkning som en sammensat proces bestående af flere samtidige mentale anstrengelser, herunder lytning og analyse, hukommelse, produktion og koordinering. Modellen anvendes som analytisk ramme til at identificere og forklare de steder i tolkningen, hvor begrænset bearbejdningskapacitet kan have påvirket tolkeoutputtet.

Formålet med opgaven er at identificere og forklare, hvor og hvorfor der opstår kognitive belastninger i tolkningsprocessen, ved at sammenholde den originale tale med forfatterens egen simultantolkning. Gennem en praksisnær analyse søger opgaven at belyse, hvordan kognitive begrænsninger kan manifestere sig i konkrete tolkevalg, samt hvordan Gile's teoretiske model kan anvendes til at forstå disse fænomener i en autentisk tolkesituation.

Opgaven er struktureret således, at der indledningsvis præsenteres en problemformulering, som danner grundlag for undersøgelsen. Herefter redegøres der for den anvendte metode og de teoretiske perspektiver, der ligger til grund for analysen. Dernæst følger analysen af simultantolkningen, hvor empirien undersøges i relation til Gile's Effort Model. På baggrund heraf diskuteres resultaterne med fokus på metodiske overvejelser og opgavens begrænsninger. Afslutningsvis præsenteres en konklusion, som sammenfatter opgavens centrale fund.

Problemformulering

Hvordan kan Daniel Gile's Effort Model (2009) anvendes som analytisk ramme til at identificere og forklare kognitive anstrengelser i simultantolkning, og hvordan manifesterer disse anstrengelser sig konkret i tolkeoutputtet i form af udeladelser, omformuleringer og misforståelser?

Med udgangspunkt i en selvproduceret simultantolkning fra dansk til grønlandsk undersøger opgaven, hvordan belastninger i de enkelte anstrengelser i Effort Model – herunder lytning og analyse, hukommelse, produktion og koordinering – påvirker tolkeprocessen, når tolken arbejder under tidspres og med komplekst, evaluativt og følelsesladet talestof. Problemformuleringen søger dermed at belyse sammenhængen mellem teoretiske antagelser om begrænset bearbejdningskapacitet og konkrete sproglige valg i en autentisk tolkesituation.

Formål

Formålet med denne bacheloropgave er at undersøge, hvordan kognitive anstrengelser påvirker simultantolkning, og hvordan disse anstrengelser kan identificeres og forklares ved hjælp af Giles Effort Model (2009). Opgaven tager udgangspunkt i en analyse af en selvproduceret simultantolkning, som sammenlignes med den originale tale, med henblik på at afdække, hvor og hvordan der opstår udeladelser, omformuleringer og misforståelser.

Derudover har opgaven til formål at anvende Giles' teoretiske model i praksis for at opnå en dybere forståelse af de mentale processer, der er involveret i simultantolkning, samt at belyse modellens anvendelighed og begrænsninger i en empirisk analyse baseret på autentisk taledata.

Metode

Jeg vælger at anvende en kvalitativ analysemetode med udgangspunkt i Gile's Effort Model for simultantolkning (Gile, 2009). Modellen danner den teoretiske ramme for analysen af de kognitive belastninger, der opstår under simultantolkning, herunder Listening & Analysis Effort, Memory Effort og Production Effort.

Empirien består af en selvproduceret simultantolkning fra dansk til grønlandsk af statsminister Mette Frederiksen's undskyldningstale om spiralkampagnen. Hele talen anvendes som analysemateriale, da den indeholder emotionelt ladet indhold, komplekse syntaktiske strukturer og politisk-institutionelle formuleringer, som er kendt for at kunne øge den kognitive belastning i simultantolkning.

Den metodiske tilgang er en sammenlignende kvalitativ analyse, hvor kildeteksten og min gengivelse holdes op mod hinanden med henblik på at identificere udeladelser, omformuleringer, komprimeringer og meningsforskydninger. Disse fænomener analyseres ikke som egentlige fejl, men som indikatorer på kognitiv belastning og mulig overload i tolkningsprocessen i overensstemmelse med Gile's Effort Model.

Analysen baserer sig på en retrospektiv tilgang, hvor jeg reflekterer over egne tolkningsvalg og oplevede vanskeligheder. Denne tilgang giver mulighed for en dybdegående indsigt i tolkningsprocessen, men indebærer samtidig metodiske begrænsninger. Da jeg analyserer min egen tolkning, kan der opstå subjektivitet og efterrationalisering, hvilket kan påvirke fortolkningen af årsagerne til bestemte tolkningsvalg.

Endvidere bygger analysen på et enkelt casestudie, hvilket begrænser muligheden for at generalisere resultaterne til simultantolkning generelt. Der foretages heller ingen kvantitative målinger af kognitiv belastning, såsom taletempo, pauselængde eller fejlfrekvens, hvilket betyder, at analysen udelukkende baserer sig på kvalitative observationer og teoretisk fortolkning.

På trods af disse begrænsninger vurderes den valgte metode som velegnet til opgavens formål, idet den muliggør en nuanceret og praksisnær analyse af simultantolkningens kognitive udfordringer og giver konkret empirisk grundlag for anvendelsen af Gile's Effort Model.

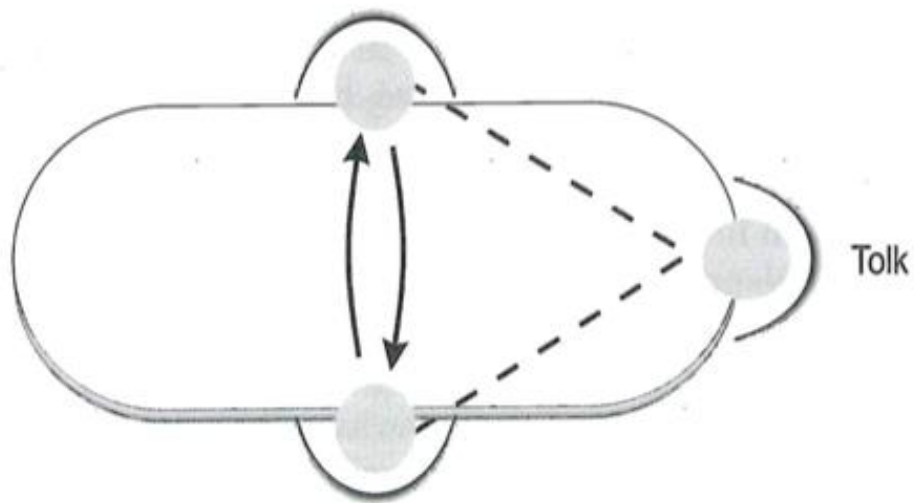
Teori

Hvad er simultantolkning?

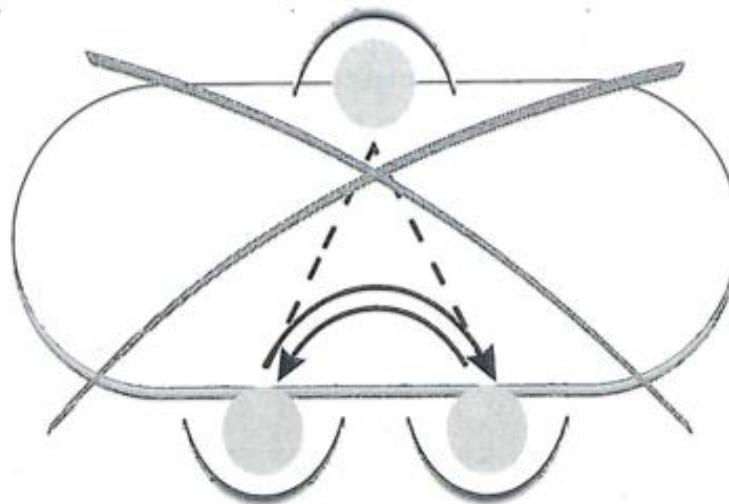
Inden for tolkefaget skelnes der overordnet mellem to hovedformer for tolkning: konsekutivtolkning og simultantolkning (Baaring, 1996).

Dialogtolkning er en form for konsekutivtolkning, hvor tolken fungerer som formidler mellem to parter, der ikke deler samme sprog, men har behov for at kommunikere med hinanden (Baaring, 1996, s. 22). I dialogtolkning tolkes der skiftevis mellem to sprog, og ytringerne er som regel relativt korte. Ifølge Baaring er det centralt, at dialogparterne har mulighed for øjenkontakt, hvorfor tolken ideelt set placeres mellem dem (Baaring, 1996, s. 23). Denne placering bidrager til, at parterne oplever, at de taler direkte med hinanden og ikke med tolken (Baaring, 1996, s. 24).

Figur 1: Hensigtsmæssig placering ved dialogtolkning

Figur 2: Mindre hensigtsmæssig placering ved dialogtolkning

Kilde: Baaring (1996, s. 23)

Selvom tolken tilstræber at være så usynlig som muligt, kan tolken dog have en vis indflydelse på samtalsforløbet. For at undgå for lange ytringer, som kan belaste tolkens hukommelse, kan tolken fra begyndelsen af samtalen gøre opmærksom på, at tolken eksempelvis vil nikke til taleren, når det er tid til at tolke. På den måde kan behovet for gentagelser reduceres (Baaring, 1996, s. 25).

I modsætning til dialogtolkning indebærer foredragstolkning, at der tolkes længere sammenhængende sekvenser ad gangen, typisk taler på op til omkring fem minutter. Her anvender tolken notatteknik for at kunne gengive indholdet præcist (Baaring, 1996, s. 26). Foredragstolkning foregår oftest i én sproglig retning, men ved eksempelvis pressekonferencer kan der tolkes i begge sprogretninger. Denne tolkeform anvendes, når en person holder foredrag for et større publikum, og hvor simultantolkning ikke er mulig (Baaring, 1996, s. 26).

En særlig form for konsekutivtolkning er den såkaldte Gorbatsjov-tolkning, hvor talen opdeles i meget korte sekvenser, som tolken gengiver umiddelbart efter. Tolkeformen har fået sit navn efter den sovjetiske politiker Mikhail Gorbatsjov,¹ som benyttede denne metode i politiske sammenhænge (Baaring, 1996, s. 27). Ifølge Baaring er denne tolkeform imidlertid problematisk, da de meget korte segmenter ikke altid giver tolken mulighed for at opfatte og gengive en meningshelhed på målsproget, hvilket kan resultere i en mindre sammenhængende og forståelig gengivelse (Baaring, 1996, s. 27).

Ved simultantolkning foregår tolkningen næsten samtidig med, at talen produceres. Tolken gengiver talen få sekunder efter, at taleren er begyndt, uden at afvente, at ytringen afsluttes (Baaring, 1996, s. 28). Tolken påbegynder dog først gengivelsen, når der er opnået en tilstrækkelig forståelse af meningen, således at budskabet kan formidles sammenhængende og forståeligt på målsproget.

Simultantolkning stiller høje krav til tolken. Tolken skal have indgående kendskab til udgangssproget, beherske målsproget på et højt niveau, have en velfungerende korttidshukommelse samt et solidt kendskab til begge sprogs strukturer. Derudover spiller tolkens fysiske og psykiske tilstand på tolketidspunktet også en væsentlig rolle (Baaring, 1996, s. 29). Dette skyldes, at simultantolkning er en kompleks kognitiv aktivitet, hvor tolken skal udføre flere mentale processer samtidigt under betydeligt tidspres.

Daniel Giles kognitive tilgang til simultantolkning

Ifølge Daniel Gile kræver tolkning betydelige mængder mental energi, som kun er tilgængelig i begrænset omfang. Tolkning kan derfor i perioder optage næsten hele tolkens kognitive kapacitet, og i situationer hvor kravene overstiger de tilgængelige ressourcer, kan tolkningens kvalitet forringes (Gile, 2009, s. 159).

Giles tilgang er blandt andet inspireret af Claude Shannons teori om informationsoverførsel fra 1940'erne, som oprindeligt blev udviklet til elektriske kommunikationssystemer. Shannon påpegede, at enhver kanal, der transmitterer information, har en begrænset overførselskapacitet, og at

¹ https://lex.dk/Mikhail_Gorbatsjov

information kan gå tabt, hvis denne kapacitet overskrides. Denne idé er senere blevet overført til kognitive processer hos mennesker af kognitive psykologer og anvendt i studier af blandt andet tolkning (Gile, 2009, s. 159).

Inden for denne ramme skelnes der mellem automatiske og ikke-automatiske mentale processer. Automatiske processer kræver minimal eller ingen opmærksomhed og kan udføres hurtigt, mens ikke-automatiske processer kræver bevidst opmærksomhed og tager tid at bearbejde. Når den samlede processeringskapacitet er begrænset, vil øgede krav til ikke-automatiske processer kunne føre til nedsat præstation (Gile, 2009, s. 159).

Grænsen mellem automatiske og ikke-automatiske processer er imidlertid flydende, idet ikke-automatiske processer over tid kan blive automatiserede gennem gentagelse og erfaring. Dette er særligt relevant i tolkning, hvor rutine og træning kan reducere den kognitive belastning ved visse delopgaver (Gile, 2009, s. 159).

Ikke-automatiske processer omfatter blandt andet identifikation af ukendte eller vanskeligt genkendelige stimuli, lagring af information til senere brug, forberedelse af ikke-rutineprægede responser samt manipulation af symboler i det kognitive system. Automatiske processer inkluderer derimod genkendelse af velkendte stimuli under gode betingelser, produktion af automatiserede svar samt styring af motoriske programmer uden bevidst kontrol (Gile, 2009, s. 160).

På baggrund af disse antagelser har Gile udviklet sin såkaldte *Effort Model*, som har til formål at beskrive de mentale anstrengelser, der indgår i simultantolkning. Modellen identificerer fire centrale anstrengelser (*Efforts*):

1. *Listening and Analysis Effort*,
2. *Production Effort*,
3. *Memory Effort* og
4. *Coordination Effort*.

Listening and Analysis Effort

Listening and Analysis Effort omfatter alle forståelsesorienterede processer, fra den akustiske analyse af lydsignaler fra kildesproget til identifikation af ord og fortolkning af mening. Det er ikke entydigt fastlagt, hvor stor en del af den semantiske analyse der skal være gennemført, før tolken kan begynde at gengive talen, men det antages, at tolken som minimum må have en overordnet forståelse af meningen i hver ytring (Gile, 2009, s. 161).

Denne anstrengelse klassificeres som ikke-automatisk, da der ikke findes en entydig sammenhæng mellem de akustiske input og de fonemer eller ord, der produceres af taleren. Variation i udtale – både mellem forskellige talere og hos den samme taler – kræver, at tolken analyserer lydens akustiske egenskaber og sammenholder dem med mønstre lagret i langtidshukommelsen. Derudover inddrages viden om sprogets struktur, kontekst og situation for at vurdere sandsynligheden af forskellige fortolkninger (Gile, 2009, s. 161).

Gile understreger, at tolkning indebærer mere end blot genkendelse af ord. Tolken foretager løbende semantiske vurderinger og forudsigelser, hvilket blandt andet er dokumenteret i eksperimenter, hvor studerende har haft tendens til at tolke sætninger ud fra forventede afslutninger frem for den faktiske, uventede slutning (Gile, 2009, s. 161). Dette viser, at baggrundsviden og kontekstforståelse spiller en central rolle i tolkning, og at effektiv simultantolkning forudsætter mere end en ordret gengivelse (Gile, 2009, s. 162).

Endvidere påpeger Gile, at forståelsesanstrengelsen hos tolke generelt er større end hos almindelige lyttere, idet tolken er nødt til at forholde sig til hele talen kontinuerligt, mens lyttere kan vælge selektivt, hvilke informationer de fokuserer på. Forståelse i simultantolkning er derfor en grundlæggende ikke-automatisk proces (Gile, 2009, s. 162).

Production Effort

Production Effort omfatter de processer, der er forbundet med formuleringen og udførelsen af talen på målsproget. Dette inkluderer mental repræsentation af budskabet, planlægning af ytringen, selve produktionen samt løbende selvmonitorering og eventuel selvkorrektion (Gile, 2009, s. 163).

Taleproduktion er ofte udfordrende, da talere sjældent udtrykker sig fuldstændig flydende og fejlfrit. Som Holmes formulerer det, realiserer talere sjældent deres intentioner uden tøven eller fejl (Holmes, 1988, citeret i Gile, 2009, s. 163). Dette øger den kognitive belastning for tolken, som både skal håndtere egne produktionsprocesser og samtidig følge talerens ufuldstændige eller omformulerede ytringer.

Problemer i taleproduktion kan blandt andet skyldes tøven ved ordvalg, syntaktisk planlægning eller brug af faste vendinger og klichéer (Goldman-Eisler, 1958, citeret i Gile, 2009, s. 163). Tolken må ofte følge taleren tæt for at undgå overbelastning af korttidshukommelsen, men denne strategi kan samtidig føre til vanskeligheder, hvis der er markante forskelle mellem kildesprogets og målsprogets syntaks.

Yderligere udfordringer opstår, når tolken mangler kendskab til bestemte fagområder, dialekter eller terminologi. I sådanne tilfælde forbliver taleproduktionen en ikke-automatisk proces, hvilket øger risikoen for grammatiske fejl, mindre idiomatisk sprogbrug eller overfladisk gengivelse af budskabet (Gile, 2009, s. 165).

The Memory Effort

The Memory Effort refererer til den anstrengelse, der er forbundet med brugen af korttidshukommelsen i simultantolkning. Korttidshukommelsen er kontinuerligt aktiv, blandt andet når fonetiske segmenter midlertidigt fastholdes og analyseres, indtil de kan identificeres som ord eller fonemer. Den er ligeledes i brug under taleproduktionen, idet information fastholdes, mens tolken vælger passende leksikalske enheder og syntaktiske strukturer på målsproget (Gile, 2009, s. 166).

Korttidshukommelsen spiller desuden en central rolle i situationer, hvor talerens ytringer er uklare, komplekse eller informationsrige, eksempelvis på grund af usædvanlige syntaktiske strukturer, logiske brud eller markante accenter. I sådanne tilfælde kan tolken vælge at udsætte omformuleringen for at opnå mere kontekstuel information, hvilket medfører, at flere segmenter midlertidigt lagres i hukommelsen. Sprogspecifikke forskelle, især i syntaks mellem kildesprog og målsprog, kan yderligere øge belastningen på korttidshukommelsen. Af disse grunde klassificeres *The Memory Effort* som en ikke-automatisk proces, da den kræver bevidst opmærksomhed og aktiv informationsfastholdelse (Gile, 2009, s. 166).

The Coordination Effort

The Coordination Effort har til funktion at koordinere de tre øvrige anstrengelser: lytte- og analyseanstrengelsen, produktionsanstrengelsen og hukommelsesanstrengelsen. Denne anstrengelse sikrer, at de forskellige processer kan foregå parallelt og i realtid, hvilket er en forudsætning for simultantolkningens gennemførelse (Gile, 2009, s. 168).

An Effort Model of Simultaneous Interpreting

Gile sammenfatter de fire anstrengelser i sin *Effort Model of Simultaneous Interpreting*, som formuleres således:

$$SI = L + P + M + C$$

hvor *SI* står for simultantolkning, *L* for *Listening and Analysis Effort*, *P* for *Production Effort*, *M* for *Memory Effort* og *C* for *Coordination Effort*. Lighedstegnet skal ikke forstås matematisk, men som “består af”, og plus-tegnene angiver samtidighed snarere end addition (Gile, 2009, s. 168).

Modellen illustrerer, at simultantolkning ikke er en lineær proces, hvor segmenter behandles ét ad gangen i den rækkefølge, de fremsættes. I praksis er processen mere kompleks, blandt andet på grund af syntaktiske forskelle mellem kildesprog og målsprog samt uklare eller ufuldstændige ytringer fra taleren. Dette kan medføre, at flere segmenter opbevares i korttidshukommelsen samtidigt, uden at det er entydigt, hvilket segment der først vil blive gengivet. Derudover spiller sproglig og semantisk forventning en væsentlig rolle, idet tolken i nogle tilfælde kan komme til at formulere information i målsproget, før den eksplicit er udtrykt i kildesproget (Gile, 2009, s. 168).

Modellen viser således, at jo større krav der stilles til de enkelte anstrengelser, desto højere bliver den samlede kognitive belastning (Gile, 2009, s. 169).

Processeringskapacitetsrelaterede problemer i simultantolkning

Ifølge Gile forudsætter problemfri simultantolkning, at fem betingelser er opfyldt, nemlig at de samlede og individuelle krav til bearbejdningskapacitet ikke overstiger den tilgængelige kapacitet:

- $TR \leq TA$
- $LR \leq LA$
- $MR \leq MA$
- $PR \leq PA$
- $CR \leq CA$

TR som er 'Total processing capacity requirements' de samlede krav til mental bearbejdningskapacitet.

LR som er 'processing capacity requirements for L' krav til mentale bearbejdningskapacitet for L.

MR som er 'processing capacity requirements for M' krav til mentale bearbejdningskapacitet for M.

PR som er 'processing capacity requirements for P' krav til mentale bearbejdningskapacitet for P.

CR som er 'processing capacity requirements for C' krav til mentale bearbejdningskapacitet for C.

TA som er 'total available processing capacity' den samlede tilgængelige bearbejdningskapacitet.

LA som er 'total available processing capacity for L', den samlede tilgængelige bearbejdningskapacitet for L.

MA som er 'total available processing capacity for M', den samlede tilgængelige bearbejdningskapacitet for M.

PA som er 'total available processing capacity for P', den samlede tilgængelige bearbejdningskapacitet for P.

CA som er 'total available processing capacity for C', den samlede tilgængelige bearbejdningskapacitet for C.

Disse uligheder udtrykker, at både den samlede bearbejdningskapacitet og kapaciteten for hver enkelt anstrengelse skal være tilstrækkelig. Hvis dette ikke er tilfældet, opstår der kognitiv overbelastning (Gile, 2009, s. 170).

Kognitiv overbelastning kan opstå som følge af en række faktorer, herunder høj talehastighed, uklart struktureret tale, stærke accenter, talrige navne eller tal samt dårlig lyd kvalitet. Eksempelvis har Mackintosh (1983) observeret, at korrekt gengivelse af tal ofte medfører, at det efterfølgende segment overses, hvilket indikerer en midlertidig overbelastning af bearbejdningskapaciteten (Gile, 2009, s. 172–173).

Overbelastning behøver dog ikke udelukkende at skyldes taleren. Tolken kan også selv bidrage til øget belastning, eksempelvis ved at forsøge at formulere en mere elegant eller præcis omformulering end nødvendigt, hvilket kan reducere den tilgængelige kapacitet til efterfølgende segmenter (Gile, 2009, s. 170).

Konsekvenserne af kognitiv overbelastning kan vise sig som udeladelser, fejl eller forringet sproglig kvalitet i målsproget, herunder tøven, upræcis intonation eller mindre idiomatisk sprogbrug. Disse problemer bliver ikke altid umiddelbart bemærket af modtagerne, men kan have betydning for den samlede formidling af budskabet.

Afslutningsvis understreger Gile vigtigheden af faglig og kontekstuel viden hos tolken, da denne kan muliggøre brugen af forudsigelse. Forudsigelse kan reducere belastningen på både hukommelses- og koordineringsanstrengelsen, men indebærer samtidig en risiko, idet fejlagtige forudsigelser kan nødvendiggøre selvkorrektion og dermed øge den kognitive belastning yderligere.

Indledning til analyse

Analysen af simultantolkningen viser, at de observerede udeladelser, forenklinger og meningsforskydninger i høj grad kan forklares med Gile's Effort Model (2009). Ifølge modellen konkurrerer lytte og analyseanstrengelsen, hukommelsesanstrengelsen og produktionsanstrengelsen

om min begrænsede bearbejdningsskapacitet, og når de samlede kapacitetskrav overstiger den tilgængelige kapacitet, opstår der overbelastning. Flere af de identificerede udeladelser kan forstås som strategiske valg foretaget for at bevare tolkningsflowet og sikre gengivelsen af hovedbudskabet. Abstrakte begreber, metaforiske formuleringer og emotionelt ladede udtryk øger især lytte og analyseanstrengelsen og kan dermed føre til selektiv udeladelse, når tolken samtidig skal producere målsproget. Analysen viser desuden tilfælde af fejlanalyser, særligt i forbindelse med korte funktionsord og institutionelle formuleringer. Som påpeget af Gile er sådanne elementer perceptuelt svage, men semantisk centrale, hvilket gør dem særligt sårbare under høj kognitiv belastning. Endelig ses en tendens til komprimering og generalisering, hvor længere og komplekse passager sammenfattes for at reducere belastningen i produktionsanstrengelsen. Disse strategier understøtter Gile's antagelse om, at tolke under pres prioriterer overordnet mening frem for fuldstændighed. Samlet set understreger analysen, at de konstaterede forskydninger ikke nødvendigvis er udtryk for manglende sproglig kompetence, men snarere for de kognitive begrænsninger, der er forbundet med simultantolkning, og for tolkenes strategiske håndtering af overload.

Analyse

Jeg har transskriberet min simultantolkning på grønlandsk og oversat den til dansk, så jeg kan bedre sammenligne den med den originale tale.

Det sorte skrift er min simultantolkning.

Det røde er kildeteksten.

Det blå er analysen.

Kære alle.

I dag er en særlig dag, fordi vi skal sætte ord på svigtet for det piger i Grønland.

Kære alle sammen. I dag er en særlig dag. Hvor vi skal sætte ord på et svigt, der fik store konsekvenser for grønlandske piger og kvinder.

I åbningssegmentet vælger jeg at udelade udtrykket "store konsekvenser". Jeg gjorde fordi, jeg kunne ikke finde ordet 'konsekvenser' på det tidspunkt, så jeg ville komme videre i teksten i stedet for at fokusere på ord. Ifølge Gile's Effort Model (2009) kan vanskeligt parafraserbare udtryk øge både lytte og analysereanstrengelsen og hukommelsesanstrengelsen, særligt når tolken samtidig søger efter en passende ækvivalent på målsproget. For at undgå overbelastning prioriteres hovedbudskabet frem for fuldstændighed, hvilket resulterer i en selektiv udeladelse.

Nogle af dem er her, nogle af dem er her ikke længere, og nogle af dem ser med derhjemme.

Nogle af jer er til stede her i dag. Andre lever ikke længere og nogle ser med hjemmefra.

Jeg synes jeg har taget det hele med i denne segment, fordi der er ikke svære ord her, så jeg havde ikke problemer med at analysere det og jeg kunne forudse hvad de næste sætninger vil være, fra den første sætning.

Men i 60-erne fik mange piger opsat en spiral selvom de ikke ville.

I er blandt de tusindvis af grønlandske piger og kvinder, der fra 1960'erne og frem fik spiral. Mange af jer mod jeres vilje.

I dette segment kan der observeres en forenkling i min gengivelse af kildeteksten. Udtrykket "tusindvis af grønlandske piger og kvinder" reduceres til "mange piger", ligesom den udvidede tidsangivelse "fra 1960'erne og frem" forkortes til "i 60-erne". Denne forenkling kan forklares med øget lytte og analyse anstrengelse samt hukommelsesanstrengelsen fordi flere informationselementer præsenteres samtidigt. Men jeg synes jeg fik budskabet ud og det kan ses, som en strategi til at minimere den kognitive belastning og undgå kognitive belastning.

Naja, du fik opsat en spiral da du var en lille pige, spiralen var lavet til voksne kvinder, som har allerede født.

Naja Lyberth, du var kun 14 år gammel, da du fik sat en spiral op. En spiral, der var designet til kvinder, der havde født.

I dette segment bevarer jeg hovedindholdet i kildeteksten, her fremhæver jeg, at spiralen blev opsat på et barn og var beregnet til voksne kvinder. Den præcise aldersangivelse "14 år" har jeg erstattet med formuleringen "en lille pige", hvilket kan ses som en generalisering. Samtidig har jeg sammensat to sætninger til én, hvilket kan forklares som en strategi til at reducere produktion anstrengelsen. Disse valg kan forstås som forsøg på at håndtere den samlede kognitive belastning uden at miste den overordnede mening.

Du har fortalt, at det var ligesom at have knive inde i sig. At staten tog din mødom.

I dette segment udelader jeg de metaforiske og følelsesmæssige stærke formuleringer “ligesom at have knive inde i sig” og “at staten tog din mødom”. I det segment havde jeg øget lytte og analyse anstrengelse, fordi jeg havde svært ved at fortolke det og vil undgå store fejl og vil undgå kognitiv overbelastning. Gile forklarer også i kapitel 8, at visse taleelementer med høj følelsesmæssig og semantiske kompleksitet er særlige sårbare overfor kortvarige opmærksomhedssvigt.

Selvom du så de andre piger komme ind, har i været for skamfulde til at dele det med hinanden.

Og selvom du så, hvordan pigerne i din klasse på skift blev kaldt ind til lægen. Så var I for skamfulde til at dele det med hinanden.

I dette segment har jeg undladt lidt men har bevaret budskabet.

Du sagde at forstanderen var taget hen til jeres kollegie... har hørt.. du sagde pigen kom ud grædende, og du vidste ikke hvad der skete... vil ske

Hedvig Frederiksen, du har fortalt, at det var forstanderinden på dit kollegium, der sendte dig til lægen. I venteværelset så du, hvordan pigerne én efter én kom grædende ud. Du har fortalt, at du var bange. At du ikke vidste, hvad der skulle ske.

I dette segment tøver jeg, jeg retter mig selv og har uafsluttede udtalelser og det er et tegn på at der er overbelastning i tolkningsproduktionen. Ifølge Gile (2009, kap. 8) opstår sådanne problemer, når de samlede bearbejdningskrav overstiger tolkenes tilgængelige kapacitet. Den høje informations- og følelsesmæssige tæthed i kildeteksten øger både lytte og analyse anstrengelse og hukommelsesanstrengelsen hvilket påvirker produktionsanstrengelsen.

Og du har glemt hvad der skete da du var inde ved lægen.

Hvad der skete på lægens briks, har du fortrængt.

I dette segment synes jeg at jeg har taget budskabet med, selvom der var forenklinger i teksten.

Men du husker hvordan smerten var i mange år. Selvom der er gået 50 år, kan du stadig ikke rigtig tale om det, det kan jeg godt forstå, men tak fordi du delte det det er vigtigt. Og denne tak giver jeg til jer, dem der har fortalt om det i udredningen, og til jer til politikerne og til mig, fordi jeg hvor meget det gør ondt bare ved at fortælle om det.

Her, mere end 50 år senere. Har du stadig svært ved at tale om det. Det forstår jeg godt. Tak for at du alligevel har delt din historie. Den er et vigtigt vidnesbyrd. Og den tak går til jer alle sammen. Jer der har fortalt til udredningen, til hinanden, til politikere, til mig. For jeg ved godt hvad for en smerte der er i bare at skulle fortælle.

I dette segment anvender jeg en kombination af informationsreduktion og tilføjelse. Konkrete beskrivelser som “den knugende stilhed” og “intense smerter” udelades, mens den overordnede emotionelle betydning fastholdes og delvist udvides gennem fortolkende tilføjelser. Ifølge Gile (2009, kap. 8) kan sådanne forskydninger forstås som kompenserende strategier, der anvendes for at håndtere høj kognitiv belastning og sikre formidlingen af talerens intention.

Elisa spurgte, hvor var staten, hvor var dem der skulle passe på hende.

Mange af jer fortalte at I har haft smerte hele jeres liv.

Og at I har mistet tilliden til andre.

Mange af jer har fysiske og psykiske lidelser og nogle af jer kan ikke få børn længere.

En tredje af jer. Elisa Christiansen. Har med rette spurg: Hvor var sundhedsmyndighederne? Hvor var staten? Hvor var de voksne mennesker, der skulle passe på mig? Virkeligheden var, at det samfund, der skulle beskytte jer. Det gjorde jer fortræd. Flere af jer har fortalt, at I har båret smerten med jer hele livet. Følelsen af skyld og skam. At I mistede tilliden til andre mennesker. Mange af jer har levet med fysiske og psykiske gener. Og nogle af jer mistede helt evnen til at få børn. Jeg kan nærmest ikke forestille mig noget mere ulykkeligt. Det, man tog fra jer dengang, var noget helt fundamentalt. Og noget, som ingen – ingen! – piger eller kvinder burde fratages. Og her et paradoks der næsten larmer.

I dette segment har jeg udeladt en del afsnit i kildeteksten, da jeg havde svært ved at forstå talen, fordi jeg ikke kunne følge med, selvom Statsministeren ikke taler hurtigt eller uforståeligt, jeg havde kognitive overbelastninger. Jeg følte at jeg havde brugt meget processeringskapacitet i de forrige segmenter og havde svært ved at komme med budskabet. Ifølge Gile kan sådanne nogle opstå når bearbejdningsskravet er for høj til tolkens tilgængelige kapacitet. Lytte og analyseanstrengelsen bliver større når der er overgang fra konkrete personlige beretninger til beskrivende og begrebslige udsagn., som kan resultere i tab af perspektivet.

Jeg har lært denne, kvinder skal selv bestemme hvad der skal ske med deres krop og det er et tegn på frihed, især for kvinder.

Mange bliver gravide imod deres vilje, I kan ikke blive gravide imod jeres vilje.

Prævention er for de fleste af os et tegn på frihed. Især for os kvinder.

Muligheden for at undgå uønskede graviditeter.

Men for nogle af jer blev det, det modsatte, det blev ufrihed.

I dette segment har jeg bare fuldstændig misforstået talen, da der er meningsforskydning i talen og det resulterer i at jeg har analyseret forkert. Brugen af paradoks mellem frihed og ufrihed havde jeg meget svært ved at forstå. Ifølge Gile, kan man producere på baggrund af forventede diskursive mønstre, som kan føre til en semantisk korrekt, men indholdsmæssigt forskudt gengivelse. Da jeg sagde 'mange bliver gravide imod deres vilje', mente jeg at mange bliver gravide selvom de har måske prævention, som de selv har valgt.

Og i er blevet behandlet forskelligt fordi I er grønlandere.

Dengang var det en fejl, det er stadigvæk en fejl i dag.

Det, I var udsat for, var en uret.

Det var systematisk forskelsbehandling. Fordi I er grønlandere. Det er forkert.

Og det var forkert.

Dette segment var ikke helt galt, jeg synes at jeg tog budskabet med.

Nogle vil måske spørge: Hvorfor undskylde for noget, der for mange er sket for mange år siden.

Betyder det overhovedet noget?

Jeg har udeladt den her segment, fordi jeg prøvede på at få en længere segment med ind, men jeg glemte denne segment med det samme så jeg gik hurtigt videre til det næste segment, som jeg kunne huske og forstå. Ifølge Gile indebærer sådanne strategier en øget risiko for informationstab, når de samlede bearbejdningskrav overstiger tolkenes hukommelseskapacitet.

At få prævention uden samtykke og at få prævention ment for voksne er en fejl.

Prævention uden samtykke. Prævention beregnet til voksne kvinder, men brugt på barnets krop. Er forkert.

I dette segment synes jeg har fået budskabet med, selvom jeg udlod 'men brugt på barnets krop'.

Det er det, vi markerer i dag.

Dette segment har jeg udeladt, fordi jeg brugte for meget tid til at sige den forrige sætning.

jeg ved godt at jeg ikke kan ændre på det, og jeg kan ikke forestille mig at jeg kan fjerne jeres smerte, men jeg håber I kan mærke og kan forstå, at vi ved at det er forkert.

Og jeg ved godt en undskyldning kan ikke ændre på det, der er sket.

Og jeg gør mig ikke noget forestilling om, at den kan fjerne den smerte, som i hver især har oplevet.

Og jeg ved den kan ikke give jer det tilbage, som I har mistet.

Men jeg håber I kan mærke at det i til gengæld er en anerkendelse af.

At det, I var udsat for, det var forkert, det var et svigt. Og nu tager vi ansvaret fra jeres skuldre.

I dette segment anvender jeg en udtalt komprimeringsstrategi, hvor jeg har samlet flere gentagende og beskrivende udsagn i en udtalelse der hænger sammen. Ifølge Gile (2009) er komprimering en typisk strategi i simultantolkning hvis der er høj kognitiv belastning, tolken prioriterer bevarelsen af den overordnede mening frem for den fulde argumentative struktur. Udeladelsen af gentagelser og abstrakte begreber som “anerkendelse” og “ansvar” kan således forstås som et forsøg på at reducere hukommelsesanstrengelsen og produktionsanstrengelsen.

Mange af jer har gået i krig i mange år for at blive hørt, og vi hører jer i dag, Grønland og Danmark til sammen. Det skulle ikke være sket,

Vi ved desværre, at den ikke står alene. men vi ved også godt at I er ikke alene, den hændelse er ikke alene og der er vist disrespekt på mange flere måder. Og det dårlige ting skal ikke gemmes.

Mange af jer har kæmpet i flere år. For at vi skulle lytte. Og tage ansvaret på os. Spiralsagen er et kapitel i vores fælles historie, som aldrig skulle have være skrevet. At vores fælles fortid rummer andre historier. Om systematisk forskelsbehandling. Og manglende respekt. I dag siger vi undskyld til jer, det er gået ud over. De grimme sider af historien skal ikke gemmes væk.

I dette segment anvender jeg en blanding af generalisering og omformulering. Abstrakte og historisk ladede formuleringer som “et kapitel i vores fælles historie” og “systematisk forskelsbehandling” har jeg erstattet af mere generelle og konkrete udtryk. Ifølge Gile (2009) er sådanne strategier typiske i simultantolkning under øget kognitiv belastning, idet tolken prioriterer forståelighed og flydende produktion frem for terminologisk og begrebslig præcision.

Derfor er den undskyldning ikke kun for den her episode, den handler også om det der sker nu og for fremtiden. Derfor løfter vi hinanden her, vi er mere respektfulde og mere ligeværdig, og har mere samvær og vi vil gerne samarbejde for jer, for jer og for den næste generation. Vi har haft lukket øjne i mange år, det gør vi ikke længere.

Tværtimod. Vores fortid er fælles. På godt og på ondt. Og jeg tror ikke, at vi kan få det ligeværdige og ordentlige forhold til hinanden, som vi ønsker, hvis ikke vi tør at åbne også de mørke kapitler. Derfor handler den undskyldning, vi giver i dag, ikke kun om fortiden. Den handler om vores nutid. Om vores fælles fremtid. Og om den gensidige tillid, der skal være imellem os. Så når vi står her sammen i dag. Jens-Frederik og jeg. Så er det med et fælles løfte. At vi sammen vil arbejde for en ny tid. Med mere respekt. Mere ligeværdighed. Mere samhørighed. For jeres skyld. Og for kommende generationer. Det siges, at hvis man fortier et spøgelse, vokser det sig større. I alt for mange år lukkede vi øjnene. Det gør vi ikke længere.

I dette segment anvender jeg en stor komprimering og generalisering. Metaforiske og historisk-refleksive elementer i kildeteksten har jeg udeladt, mens jeg har bevaret det fremadrettede og handlingsorienterede budskab. Ifølge Gile (2009) er sådanne strategier karakteristiske for simultantolkning under høj kognitiv belastning, hvor tolken prioriterer pragmatisk meningsbevarelse frem for detaljeret gengivelse af beskrivende og metaforiske elementer.

Kære kvinder, kære familie og kære Grønland, i dag har jeg kun én god ting at sige, undskyld, undskyld fordi I er blevet behandlet uretfærdigt fordi I er Grønlændere, undskyld fordi Danmark har forvoldt jer smerte på den måde, undskyld.

Kære kvinder. Kære familier. Kære Grønland. I dag er der kun en rigtig ting at sige til jer. Undskyld. Undskyld for den uret, der blev begået mod jer. Fordi I var grønlændere. Undskyld for det, der blev taget fra jer. Og for den smerte, det forvoldte. På vegne af Danmark. Undskyld.

I det afsluttende segment opstår der en meningsforskydning i gengivelsen af udtrykket “på vegne af Danmark”, da jeg har gengivet det som “fordi Danmark har forvoldt jer smerte”. Denne forskydning kan forklares som forkert analyse i lytte og analyseanstrengelsen under høj følelsesmæssig og kognitiv belastning. Ifølge Gile er korte funktionsord og institutionelle formuleringer særligt sårbare i simultantolkning, idet de let kan overses eller fejlfortolkes, selv om de bærer stor semantisk betydning.

Diskussion

Den valgte metodiske tilgang, hvor forfatterens egen simultantolkning analyseres med udgangspunkt i Gile's Effort Model (2009), rummer både væsentlige styrker og klare begrænsninger. Metoden placerer sig inden for en kvalitativ og eksplorativ forskningstradition, hvor fokus er på forståelse og fortolkning frem for måling og generalisering. Dette valg er bevidst, idet opgaven har til formål at belyse de kognitive processer, der finder sted under simultantolkning, snarere end at kvantificere tolkepræstationer.

En væsentlig styrke ved metoden er anvendelsen af autentisk empiri. Ved at analysere en reel simultantolkningssituation, hvor den originale tale sammenholdes med den producerede tolkning, skabes der mulighed for en detaljeret undersøgelse af konkrete tolkevalg. Udeladelser, omformuleringer og forskydninger i betydning kan identificeres og relateres direkte til de anstrengelser, som Gile beskriver i sin Effort Model, herunder Listening and Analysis Effort, Memory Effort og Production Effort. Metoden gør det dermed muligt at operationalisere en teoretisk model i praksis og undersøge dens forklaringskraft i en konkret tolkesituation.

Samtidig giver analysen af egen tolkning adgang til viden, som kan være vanskelig at opnå gennem observation alene. Som udøvende tolk har forfatteren mulighed for at inddrage refleksioner over oplevet kognitiv belastning, tempo, opmærksomhedsskift og hukommelsespres. Denne form for introspektiv data kan bidrage til en dybere forståelse af tolkningsprocessens kompleksitet og supplere den tekstnære analyse af kildesprog og målsprog.

Metoden indebærer dog også metodiske udfordringer. En central begrænsning er risikoen for subjektivitet, idet tolk og analytiker er samme person. Vurderingen af, hvornår et tolkevalg skyldes kognitiv overbelastning, og hvornår det er resultatet af et bevidst strategisk valg, kan være vanskelig at adskille. Der er endvidere risiko for efterrationalisering, hvor tolkevalg forklares med udgangspunkt i teorien, efter at tolkningen er gennemført. Dette kan svække analysens neutralitet og bør derfor inddrages som en metodisk refleksion.

Analysens validitet kunne have været styrket gennem triangulering, eksempelvis ved inddragelse af en ekstern vurdering, en parallel tolkning udført af en anden tolk eller ved anvendelse af flere tolkningssituationer. En sådan tilgang kunne have gjort det muligt at sammenligne mønstre på tværs af tolke og situationer og dermed øge analysens robusthed. Disse tiltag ligger imidlertid uden for rammerne af nærværende opgave og dens omfang.

En yderligere begrænsning ved den valgte metode er, at analysen baserer sig på én enkelt tale og én simultantolkning. Dette medfører, at resultaterne ikke kan generaliseres til simultantolkning som

praksis generelt. Resultaterne skal derfor forstås som et casebaseret indblik i, hvordan kognitive belastninger kan opstå og håndteres i en konkret tolkesituation. Netop denne afgrænsning understreger opgavens eksplorative karakter.

På trods af disse begrænsninger vurderes metoden som velegnet i forhold til opgavens formål. Formålet er ikke at opstille universelle konklusioner om simultantolkning, men at undersøge og diskutere tolkningsprocessen gennem anvendelsen af Gile's Effort Model som analytisk ramme. Modellen bidrager med et systematisk begrebsapparat, der gør det muligt at strukturere analysen og tydeliggøre samspillet mellem lytning, hukommelse, produktion og koordinering.

Samlet set bidrager den metodiske tilgang til en nuanceret forståelse af simultantolkningens kognitive kompleksitet. Diskussionen viser, hvordan begrænsede mentale ressourcer kan føre til kognitive overbelastninger, som manifesterer sig i tolkningsoutputtet. Dermed understøtter metoden både analysens resultater og opgavens overordnede konklusion og demonstrerer relevansen af Gile's Effort Model i analysen af autentiske simultantolkningssituationer.

Konklusion

Formålet med denne opgave har været at undersøge, hvordan kognitive anstrengelser i simultantolkning kan analyseres ved hjælp af Giles Effort Model (2009), samt hvordan disse anstrengelser kommer til udtryk i en sammenligning mellem en original tale og en selvproduceret simultantolkning.

Analysen viser, at simultantolkning er en kompleks kognitiv proces, hvor flere mentale anstrengelser foregår samtidig. Ved at anvende Giles Effort Model blev det tydeligt, at belastningen især opstod i samspillet mellem lytte- og analyseanstrengelsen, hukommelsesanstrengelsen og produktionanstrengelsen. Når kravene til bearbejdningsskapacitet oversteg den tilgængelige kapacitet, førte det til udeladelser, forenklinger og enkelte misforståelser i tolkningen.

Sammenligningen mellem den originale tale og den selvproducerede simultantolkning viste, at visse dele af talen blev omformuleret eller reduceret for at bevare det overordnede budskab. Dette kan forklares som strategiske valg foretaget af tolken for at håndtere kognitiv belastning, særligt under tidspres og ved komplekse eller følelsesladede formuleringer. I enkelte tilfælde førte belastningen dog

også til meningsændringer, hvilket understreger de risici, der er forbundet med simultantolkning, når flere anstrengelser konkurrerer om de samme kognitive ressourcer.

Opgaven viser desuden, at Giles Effort Model er et anvendeligt analytisk redskab til at identificere og forklare, hvor og hvorfor der opstår vanskeligheder i simultantolkning. Samtidig peger analysen på modellens begrænsninger, idet den ikke fuldt ud kan indfange individuelle faktorer som erfaring, følelsesmæssig involvering og kontekstuelle forhold, der også kan påvirke tolkens præstation.

Samlet set bidrager opgaven til en øget forståelse af de kognitive processer, der er involveret i simultantolkning, og understreger betydningen af bevidsthed om kognitiv belastning i tolkepraksis. Dette kan have relevans både for tolkestuderende og for undervisning i simultantolkning, hvor fokus på strategier til håndtering af anstrengelser kan bidrage til en mere stabil og præcis tolkepræstation.

Kildehenvisninger

Gile, Daniel (2009): *Basic Concepts and models for Interpreter and Translator Training*, John Benjamins B.V.

Baaring, Inge (1996). *Tolkning – hvor og hvordan*. Samfundslitteratur.

<https://www.youtube.com/watch?v=eFrNuZiTLdU>

<https://www.youtube.com/watch?v=ujozqfTLcb8>

Bilag

Den oversat tale til grønlandsk.

Asasakka tamassi. Ullumikkut ulloq immikkuullarissuuvoq, sumiginnarneqarsimaneq kalaallinut niviarsiaqqanut pineqarsimasunut oqaasinngortissavarput. Ilai tamaaniipput ilai maaniikkunnaarnikuupput ilailu angerlarsimaffimmi isiginnaarput. kisianni 60-ikkunniit niviarsiaqqat amerlasuut spiralilersinneqarsimapput piumanngikkaluartut. Naaja niviarsiarannguusutit spiralilersissimavutit, spirali arnanut erninikunut sanaajuvoq. Takusimagaluarlugu niviarsiaqaqatit isertut avitseqatigiinnissarsi kanngugisimavarsi, oqarputit forständerip kolligieniittup ilissinnukarsimasooq.. tusaav... oqarputit niviarsiaq qialluni anillassimasooq nalusimavallu susoqarsimas.. susoqarnissaa. Nakorsamiikkavillu susoqarsimanersooq puigorsimavat. Kisianni eqqaamavat qanoq ukiorpassuit anniarsimanerlutit. Ukiut 50-t qaangiutereeraluurtut sulii

eqqartorsinnaarpianngilat, paasisinnaavara. Kisianni qujanaq avitseqatigigatsigut pingaaruteqarpoq. Unalu qujaneq ilissinnut tamanut tunniuppara. Oqaluttuarsimasunut misissuinermi, ilissinnullu politikkerinullu uannullu, nalunnginnakku qanoq annernartiginersoq oqaluttuariinnassalluguluunniit. Elisa aperivoq staati sumiissimanersoq, naak paarsisussaralui. Amerlasuujullusi oqaluttuarpusi inuunersi naallugu anniarsimallusi. Allanullu tatiginninersi annaasimallugu. Amerlasuujususi tarnikkut timikkullu naalliuteqarpusi, ilissilu ilai meerartaarsinnaajunnaarsimallusi. Una ilikkarpara arnat nammineq timitik qanoq pineqassanersut aalajangissavaat, tamannalu kiffaanngissusermut ersiutaavoq ingammik arnanut. Amerlasuut piumanngikkaluarlutik naartulertarput ilissi naartulerusukkaluarlusi naartulersinnaanngilasi. Assigiinngissuseqartumillu pineqarsimavusi kalaaliugassi. Taamani kukkuneruvoq aamma sulii massakkut kukkuneruvoq. Naartunaveersaatilerneqarneq akuerseqqaarnani inersimasunullu atugassiaasunut naartunaveersaatersorneqarneq kukkuvoq, nalunngilara allanngortissinnaanagu aamma takorloorsinnaanngilara anniaatersi peersinnaassallugu aamma nalunngilara annaasarsi uterteqqissinnaanagu, kisianni neriuppunga malugisinnaagissi paasisinnaagissiullu kukkusuusoq nalunngikkipput. Amerlasuujususi ukiorpassuarni sorsussimavusi tusarneqarumallusi massakkullu tusaavassi, kalaallit nunaat danmarkilu ataatsimoortillugit. Taamatut pisoqarsimasussaannngikkaluarpoq, kisianni aamma nalunngilarput kisimiinngitsusi, taanna pisimasoq kisimiinngitsoq, allatullu ataqqinninnginnermik takutitsisoqartarsimaqaaq. Aamma taakkua ajortut toqqortorneqassanngillat. Taamaammat una utoqqatserneq pisimasut pillugit kisimi pinngilarput massakkut pisunut tunngasuuvoq siunissamullu. Taamaammat tamaaniitilluta kivitseqatigiippugut ataqqinninnerulluta naligiinnerullutalu ataqatigiinnerullutalu suleqatigiikkusulluta ilissi pillugit, ilissi pillusi kinguaariillu tulliit pillugit. Ukiorpassuarni sequnngingaannarsimavugut taamaakkunnaarpugut. Arnat asasakka ilaquuttat asasakka kalaallit nunaallu asasara, ullumikkut ataasiinnarmik ajunngitsumik oqaasissaqarpunga, utoqqatserpunga, utoqqatserpunga taamatut kukkusumik pineqarsimagassi kalaaliunersi pillugu, utoqqatserpunga taamatut anniartitsisimagamik danmarki, utoqqatserpunga.